

REZULTATELE CERCETĂRILOR DE SUPRAFAȚĂ DE LA MOVILIȚA, JUDEȚUL VRANCEA¹

Costin CROITORU
Stănică PANDREA

Cuvinte cheie: cercetări arheologice; Movilița; Vrancea; neolitic; epoca bronzului

Keywords: archaeological research; Movilița; Vrancea; Neolithic; Bronze Age

Preambul. Pe parcursul anului precedent s-au continuat activitățile conexe obiectivului proiectului *Peisaje ascunse: explorarea prin teledetecție și LiDAR a drumurilor, granițelor și câmpurilor de luptă din Carpații de Sud-Est*, anume explorarea siturilor arheologice ce închid coridoarele de comunicație din exteriorul Carpaților de Curbură și a drumurilor de legătură cu Valea Dunării. Prin cercetări sistematice de tip survey am încercat să documentăm căile de acces de-a lungul văii din dreapta Siretului și a afluenților săi, prin prisma unor puncte obligatorii de trecere (vaduri) și am propus strategii de cercetare a coridoarelor comerciale, culturale etc. din zona Carpaților de Curbură, în contextul mai larg al legăturilor dintre spațiul pontic și cel intracarpatic. În acord cu intențiile enunțate, am efectuat câteva cercetări în zona din nordul orașului Panciu, acolo unde literatura de specialitate a conferit notorietate descoperirilor arheologice de la Mănăstioara-Fitionești, dar rămăsese „tăcută” în ceea ce privește posibile conexiuni vis-a-vis, pe stânga văii Zăbrăuțului. Ne-am concentrat atenția asupra teritoriului UAT Movilița, pe teritoriul căreia ortofotoplanurile ne-au sugerat existența unui vad de trecere.

Comuna Movilița din județul Vrancea are azi următoarea componență: Diocheți-Rediu, Frecăței, Movilița, Troțușanu și Văleni, dar a suferit în trecut diverse remodelări administrative, inclusiv modificări ale denumirilor unităților rurale, motiv pentru care unele obiective (monumente, descoperiri arheologice) fie au fost fixate în teren eronat, fie nu le-a fost actualizată încadrarea administrativă, în istoriografia chestiunii dar și în înscrisurile cu caracter oficial perpetuându-se o serie de inadvertențe. Pentru exemplificare facem apel fie doar și la *Lista monumentelor istorice*² unde, pentru zona care ne interesează, găsim la nr. 251 (cod VN-II-m-A-06503) obiectivul *Biserica de lemn „Sf.*

¹ Cercetare realizată în cadrul proiectului „*Peisaje ascunse: explorarea prin teledetecție și LiDAR a drumurilor, granițelor și câmpurilor de luptă din Carpații de Sud-Est*” (abreviat: HiLands), cod PN-III-P4-ID-PCCF-2016-0090, finanțat de Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI), în perioada 2018-2022.

² Publicată în Monitorul Oficial al României, partea I-a, nr. 113bis din 15.02.2016.

Ioan Botezătorul", plasată în centrul satului Chițcani al comunei Movilița (sic!)³, pe drumul județean Panciu-Adjud. Se pare că nu este de prisos să arătăm că denumirea rurală Sperieți-Chițcani a fost abandonată în anul 1964 în favoarea celei actuale (= Movilița)⁴. Aceiași sursă, *nota bene* oficială, reține la poziția 310 (cod VN-II-m-B-06544) și *Beciul Marin Ștefan*, atribuit orașului Panciu și plasat la nordul acestuia, pe drumul spre Movilița...

În altă ordine de idei, mediul geografic extrem de ofertant în ceea ce privește mijloacele de asigurare a subzistenței și protecției naturale, respectiv racordurile riverane și terestre la artere semnificative de circulație ce funcționau în varii perioade istorice, creează aprioric prezumția existenței unor urme de locuire „străvechi”. Sugestia aceasta ne este confirmată, pe de o parte, de cele câteva descoperiri izolate efectuate pe teritoriul comunei, dar mai ales de semnificative situri arheologice cercetare în vecinătate (cum spuneam de notorietate fiind „cetățuia” de la Mănăstioara, comuna Fitionești). Din această perspectivă trebuie spus din capul locului – în ciuda argumentelor enunțate mai sus – faptul că pe teritoriul comunei nu au fost efectuate cercetări arheologice, prin urmare nu există situri arheologice clasate în *Repertoriul Arheologic Național* (RAN), anterior diagnosticului arheologic ale cărui rezultate vor fi relevante în cele ce urmează, cu tot caracterul lor preliminar.

Repere documentare privind descoperirile arheologice. În chip firesc, orice diagnostic arheologic debutează cu o amplă „exegeză” a bibliografiei de specialitate și / sau literaturii. Din sursele pe care le-am avut la dispoziție am extras următoarele informații, cu oarecare relevanță pentru subiectul care ne preocupă.

I. Note lacunare sugerează identificarea pe teritoriul comunei (sic!) a două topoare din piatră, perforate, datând din epoca bronzului⁵; acestea ar fi fost identificate în cadrul unor cercetări de suprafață (și/sau) descoperiri întâmplătoare⁶, din păcate fără a fi precizat punctul / locul descoperirii. Faptul că nu apar înregistrate și alte artefacte (măcar eventuale fragmente ceramice) ne fac să credem că topoarele au fost duse la Muzeu împreună doar cu mențiunile vagi pe care le-am reiterat. Datele consemnate în Registrele de Inventar ale Muzeului Vrancei, pentru cine are curiozitatea să le urmărească⁷, aduc unele precizări. Reținem, în primul rând, că piesele provin, după toate aparențele, din puncte diferite. Primul dintre acestea (nr. inv. 24.039) a fost oferit de locuitorul Nicolae Răvășel din comuna Movilița (l-ar fi descoperit în urma unor „cercetări arheologice” (sic!)), deci nu știm locul descoperirii, pe când cel de-al doilea exemplar (nr. inv. 24.040) provine din „cercetările arheologice” (eventual, poate,

³ Eroare preluată și vehiculată de pildă de Nicodei 2001, 33, nr. 14; Nicodei 2003, 330; Apostu IV, 2003, 30.

⁴ Conform *Decretului nr. 799 din 17 decembrie 1964 privind schimbarea denumirii unor localități*, publicat în Monitorul Oficial, nr. 20 din 18 decembrie 1964.

⁵ Apostu 2006, 19, nr. 37.

⁶ Bobi, Apostu 1997, 36, planșa 6/7-8; 7/7-8.

⁷ Mulțumim și pe această cale colegelor Aurora-Emilia Apostu și Mădălina Stănescu de la Muzeul Vrancei pentru sprijinul acordat în timpul documentării și verificărilor de teren.

verificări de teren!?) din satul Troțușanu, punctul *Podet*. „Tradiția orală” a Muzeului Vrancei reține efectuarea unor „cercetări arheologice” (?) întreprinse în anul 1982 în satul Troțușanu, punctul *Podet*. Interesant este totuși faptul că singura piesă identificată de aceste „cercetări” este toporul amintit (lungimea = 14,5 cm, lățimea = 4,5 cm), aflat multă vreme în expoziția de bază a muzeului vrâncean⁸. Nu deținem informații suplimentare cu privire la efectuarea unor cercetări, prin urmare credem că ar putea fi vorba tot despre o descoperire întâmplătoare, neverificată pe teren.

II. Asociem, din punctul de vedere al indicilor cronologici, informația precedentă cu mențiunea (la fel de vagă) privind prezența unei așezări din epoca bronzului, aparținând culturii Monteoru la Movilița, în punctul *Antoniu*⁹. Actualmente toponimul acesta nu este cunoscut pe teritoriul comunei, fapt care ne îndeamnă să credem că ar putea fi vorba mai curând despre o confuzie cu așezarea din epoca bronzului de la Odobești, descoperită în punctul omonim¹⁰.

III. O simplă mențiune se referă la descoperirea unor „urme de așezări getice” în „localitatea Movilița” (sic!)¹¹. Evident că o asemenea manieră de livrare a informației nu lasă loc absolut nici unui comentariu suplimentar, dar mite la o posibilă identificare în teren. Speculăm faptul că ar putea fi vorba despre „așezarea geto-dacică din Valea Cerbului”, punctul *Ursoiu*, de pe malul drept al Zăbrăuțului, descrisă într-un material de popularizare (aici au fost descoperite în urma unor cercetări de teren din anul 1981 ceramică, resturi de minereu, rășnițe de piatră, fusaiole, oase de animale)¹². O altă mențiune, fără trimitere la surse, fixează în Valea Cerbului (sic!) o așezare a „dacilor liberi” (secolele II-III p. Chr.)¹³. Am verificat sectorul din Valea Cerbului aferent comunei Movilița și am identificat acest punct. O parte se află pe teritoriul comunei Movilița (de fapt, pe teritoriul satului Diocheți-Rediu; Sector Cadastral 58 UAT Movilița / SIRUTA UAT 176793), dar cea mai mare parte este pe teritoriul orașului Panciu (Sector Cadastral 26 UAT Panciu / SIRUTA UAT 170055).

IV. Se menționează prezența a trei monede dacice din argint aparținând tipului „călărețul cu ramura în mână” (Prundu-Jiblea), în colecția „I. Dimian” (București), cu precizarea că provin de pe teritoriul satului Movilița¹⁴. Nu deținem informații suplimentare despre această descoperire ori despre soarta ulterioară a pieselor numismatice. Aparent este vorba despre un (fragment de?) tezaur, ce poate fi pus în legătură cu relațiile comerciale ce pulsau în jurul importantei „cetăți” de la Fitionești-

⁸ Dumitrescu, Apostu 2019, fila 3.

⁹ Bobi 1981, 49. O mențiune similară apare și la Paragină 1990, 23 cu trimitere (nota 3) eronată la o lucrare în care nu apare o astfel de informație (Florescu, Constantinescu 1967, 61-73).

¹⁰ *Vezi Lista Monumentelor Istorice de pe teritoriul județului Vrancea*, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I-a, nr. 113bis din 15.02.2016: cod VN-I-m-B-06386.03 (RAN: 175028.01.02) – așezare fortificată din epoca bronzului (cultura Monteoru) în punctul *Antoniu*, pe malul stâng al Milcovului, la nord-vest de oraș.

¹¹ Constantinescu 1978, 22, nota 9.

¹² Constantinescu (?).

¹³ Apostu 2003, 23-24.

¹⁴ Winkler 1969, 78, nota 323.

Mănăstioara, aflată la confluența Zăbrăuțiului cu Zăbrăuciorul, nu departe de prezumtivul loc al descoperirii. În orice caz, în spiritul intervenției de față, interpretăm informația în sensul unei descoperiri izolate, bazându-ne și pe faptul că, din cele 372 de monede aparținând acestui tip, pe care le cunoaștem astăzi (348 identificate în tezaure și 24 apărute solitar), nici una nu a fost semnalată în cadrul unei așezări (sau necropole)¹⁵.

V. Tradiția orală locală (= „după spusele localnicilor”) reține și informația potrivit căreia pe teritoriul satului Trotușanu s-ar fi descoperit un tezaur de monede și podoabe din secolele II-I a. Chr. din care s-ar fi păstrat doar o piesă numismatică („tetradrahmă thassiană”) ce s-ar fi aflat la un moment dat în „colecția prof. Nica de la Copăcești”¹⁶. Nu deținem informații suplimentare despre această legendă a locului.

VI. Aceiași „tradiție orală” reține existența a „câteva monede emise în timpul domniei lui Petru Mușat”, ce ar fi fost descoperite la Diocheți, și semnalate ca făcând parte din colecția particulară „V. Mohorea” din Panciu¹⁷. Nu deținem nici un fel de informații suplimentare despre aceste monede, foarte probabil parte (?) a unui tezaur, care este de interpretat, de asemenea, ca descoperire izolată.

Siturile arheologice și monumentele. Prezentăm în continuare obiectivele pe care le-am identificat pe teritoriul comunei, încercând să asociem, fiecăruia, dincolo de „fișa de sit” și coordonatele limitelor de protecție, câteva sugestii / propuneri relative la prezervarea și valorificarea patrimoniului. De la bun început subliniem faptul că, în cadrul literaturii de specialitate consultate nu am identificat trimiteri clare la vreunul dintre siturile pe care le descriem mai sus, așa încât, în acest moment le considerăm inedite.

1. Punctul *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară). La nord-vest de satul Diocheți-Rediu, pe un promontoriu din terasa înaltă din stânga Zăbrăuțiului, în arătură am identificat numeroase fragmente ceramice, osteologice și fragmente de pereți de locuințe, materiale care demonstrează prezența unei așezări, cu mai multe secvențe de locuire din epoca bronzului. Cea mai timpurie dintre acestea este evidențiată de torțile din bandă lată, cu marginile înălțate și fragmente ceramice decorate cu motive șnurate (de tip Jigodin). Alte materiale par a aparține bronzului mijlociu (cultura Monteoru).

Pe hărțile militare vechi, austriece și române, locul *Piatra Ursului / Râpa seculară* apare reprezentat sub forma unui pinten de terasă, despărțit de podul terasei de o viroagă paralelă cu râul Zăbrăuți, numită *Râpa seculară*. Pe ortofotoplanurile recente oferite de ANCPI-Geoportalul INIS, se observă pe teren o aglomerare de *urme* care pot fi complexe arheologice. De menționat că fragmentele ceramice identificate de noi provin din zonele acestea.

¹⁵ Părpăuță 2006, 82.

¹⁶ Paragină 1990, 25.

¹⁷ Dumitrescu, Apostu, fila 3.

Zona cu *semne la suprafața solului* și cu fragmente ceramice se întinde pe o suprafață de 184.826 mp, iar limitele ei sunt următoarele:

Limita sit Movilița - Piatra Ursului / Râpa Seculară	
X	Y
495525.489	664678.864
495408.147	664725.731
495276.720	664800.341
495172.029	664835.239
494887.038	664976.442
494779.680	665015.511
494665.843	665020.058
494724.649	664885.957
494863.782	664787.645
494888.871	664732.457
494994.068	664878.772
495021.781	664609.105
495191.569	664525.287
495317.520	664558.135
495406.173	664500.830

2. Punctul *Islaz*. La un kilometru nord-vest de punctul precedent, pe un bot din terasa joasă din dreapta pârâului Zăbrăuți, am identificat o așezare cu două niveluri de locuire, unul neolitic (cultura Cucuteni), celălalt din epoca bronzului (cultura Monteoru), ilustrate de ceramica specifică perioadelor amintite, fragmente osteologice și materialele din silex. Se remarcă în cadrul materialelor arheologice recoltate de la suprafața terenului și fragmente ceramice caracteristice secolelor II-III p. Chr. identificate *passim*, dar și un brăzdar din fier. Activitățile edilitare (extracția de prundiș) și prăbușirea terasamentului drumului afectează situl, care ar trebui investigat arheologic cu prioritate.

Materialele arheologice sunt răspândite pe o suprafață mare, de cca. 3 ha, concentrate fiind pe malul drept al Zăbrăuțiului. Zona cu vestigii arheologice este situată pe terasa inferioară și flancată de două viroage (văi părăsite). Limitele sitului sunt următoarele:

Limita sit Movilița - Islaz	
X	Y

495578.281	663561.344
495562.461	663652.042
495521.520	663703.761
495493.864	663720.653
495426.706	663726.957
495368.284	663689.935
495494.761	663509.471

3. Punctul *Podet*. La aproximativ 1.500 metri nord-vest de satul Trotușanu, pe panta vestică a dealului omonim, până la liziera pădurii, am identificat materiale arheologice – fragmente ceramice și unelte din silex care atestă prezența unei așezări din epoca bronzului. Situl este mărginit la nord și est de Râpa Tânjeloia. Fragmentele ceramice descoperite, lamele din silex precum și toporul (topoarele) amintit mai sus, la subcapitolul 2, se pot încadra cultural-cronologic în Bronzul Timpuriu.

Zona cu materiale ceramice se întinde pe o suprafață relativ mare, de cca. 114.540 mp și cuprinde și o mare parte din viile de pe Dealul Podet. Limitele zonei cu materiale arheologice sunt următoarele:

Limita sit Movilița - Dealul Podet	
X	Y
501135.410	661120.128
501254.266	661059.335
501646.263	661264.142
501668.529	661288.960
501640.863	661364.805
501455.290	661472.334
501403.175	661498.883

Monumente. Toate cele trei monumente de pe teritoriul comunei prezintă un interes deosebit și din punct de vedere arheologic, în special pentru evul mediu. Acesta este motivul pentru care le reiterăm și în acest material dedicat potențialului arheologic al comunei Movilița.

4. *Mănăstirea Trotușanu*. Obiectivul acesta nu se află în lista monumentelor istorice; chiar dacă vechimea sa poate pleda pentru clasare, intervențiile (efectuate de-a lungul timpului, dar mai ales cele recente) au afectat consistent orice element de autenticitate, în goana după alinierea la exigențele modernității. În orice caz, poziția, vechimea și istoricul acestui obiectiv impun (măcar acum) introducerea în *Registrul arheologic Național*, motiv pentru care elaborăm fișa de sit arheologic.

Mănăstirea apare reprezentată pe hărțile austriece din sec. XVIII sub numele *Kloster zu Mowilitza*. Este prima informație topografică despre această mănăstire. Ea apare reprezentată și pe hărțile austriece de la sf. sec. XIX dar și pe planurile directe de tragere ale armatei române.

Informații despre așezământ am primit de la stareța mănăstirii, care a precizat că actuala biserică din zid a fost ridicată la începutul sec. XIX și că în timpul lucrărilor de restaurare a acesteia (din 2012-2015) au fost descoperite mai multe morminte vechi precum și *alte ziduri*.

Vechimea așezământului monahal, descoperirea fortuită de vechi construcții și de morminte sunt argumente în favoarea clasării în RAN a mănăstirii. De asemenea, orice intervenție la nivelul solului și în subsol (chiar și pentru ridicarea de anexe gospodărești), trebuie precedată de o cercetare arheologică preventivă.

Conform planurilor cartografice succesive, limita mănăstirii a evoluat în timp, de aceea, pentru a cuprinde între limitele acestui sit toate vestigiile propunem ca situl să aibă următoarele limite:

Limita sit Movilița - Mănăstirea Trotușanu	
X	Y
500402.473	662401.743
500384.131	662432.367
500339.280	662476.606
500339.534	662486.288
500462.264	662608.359
500584.135	662474.899
500506.695	662372.090

5. *Beciul [lui] Marin Ștefan*. Fără doar și poate este vorba despre un monument care ar fi putut avea o soartă mult mai bună. Ambiguitatea care persistă în jurul său începe de la denumire, continuă cu încadrarea administrativă și persistă până la dreptul de folosință / proprietate. „Folclorul local”, diseminat în zona de popularizare cu licență gazetărească – pentru că un istoric elaborat al acestui monument lipsește – îi atribuie nediscriminatoriu titlaturile de *Beciul domnesc*, *Hrubele lui Ștefan cel Mare* sau *Beciul Marin Ștefan*. Aparent, cea din urmă denumire este cea „legală”, fiind reținută și în Monitorul Oficial, prin intermediul căruia se publică Lista monumentelor istorice din Județul Vrancea (vezi *supra*). Regăsim așadar, la poziția 310 (cod VN-II-m-B-06544), *Beciul Marin Ștefan*, din păcate (încă!) atribuit orașului Panciu și plasat la nordul acestuia, pe drumul spre Movilița... Trebuie așadar reiterată odată în plus sentința civilă nr. 553/2014 prin care obiectivul trece de la orașul Panciu la UAT Movilița, fiind deci de localizat de mai bine de opt ani în extravilanul satului Diocheți, pendinte de comuna Movilița.

Dincolo de „legendele locului” privitoare la construcția sistemului de „hrube” care totuși este de presupus să fi avut parte de diverse reamenajări, extinderi, abandonări în timp, și ignorând complet „descendența” tracică a monumentului (cum sugerează articole de presă cu vădit caracter amatoristic), nu putem să nu observăm că, dacă o primă (potențială) atestare documentară este sugerată a figura într-un document datat la 19 august 1700, în schimb în aceeași *Listă a monumentelor istorice* obiectivul este ancorat cronologic în secolul al XIX-lea...

Analiza diverselor resurse cartografice ne-a condus la identificarea următoarei realități:

a) pe hărțile austriece de la sfârșitul sec. XVIII, în capătul Văii Cerbului, pe locul unde acum se află hrubele SC Veritas SA, era un sat numit Ursoiul. Iar pe locul hrubelor este reprezentată biserica satului. La sud de sat apare și o movilă numită *Ursa Berg* (identificată cu Movila Panciu).

b) Pe hărțile austriece de la sfârșitul sec. XIX, nu mai apare satul, în schimb apar două toponime: *La Beci* (la vest de Valea Cerbului) și *Ursoea* (la est de Valea Cerbului).

c) Pe planurile directe de tragere ale armatei române, apar reprezentate Valea Cerbului și doar două toponime *La Beciu* și *La Ursoaia*. Iar pe locul movilei *Ursa Berg* din sec. XVIII spre reprezentată *Movila Panciu*.

Întrucât accesul la hrube este interzis de către SC Veritas SA, nu putem face alte precizări asupra elementelor constructive care pot oferi informații necesare unei încadrări cronologice mai precise. În altă ordine de idei, faptul că acest monument cu totul deosebit și a cărui relevanță pentru zonă este de prisos a mai fi de subliniat, se află în domeniul privat, în patrimoniul unei societăți aflate de ceva vreme în insolvență – prin urmare în administrarea lichidatorului judiciar, complică suplimentar orice chestiune legată de ideea de conservare, reabilitare, valorificare până la fixarea unei sentințe definitive. Mai mult decât atât, până și cartarea efectivă a monumentului este imposibil de realizat, accesul specialiștilor în interior fiind interzis. Așadar cum am menționat deja, acesta rămâne un capitol închis până la finalizarea proceselor civile.

Pentru că este vorba despre un monument clasat, pe baza elementelor de elevație și a reperelor pe care le-am extras din diverse surse documentare, propunem o zonă de protecție generoasă, cu mențiunea că atunci când monumentul și împrejurimile sale vor putea fi investigate, inclusiv cu mijloace non-invazive, geofizice, acestea vor putea fi, eventual, corijate. Eventuale cercetări arheologice ar putea aduce un plus de informații în privința vechimii monumentului și desigur la identificarea unor elemente necunoscute (amenajări, extinderi, instalații, anexe).

Limitele propuse pentru acest sit sunt următoarele:

Limita sit Movilița - Valea Cerbului / Hrubele lui Ștefan	
X	Y

493393.500	663451.461
493522.922	663510.761
493637.865	663548.026
493670.634	663444.136
493492.201	663435.058
493545.043	663249.164
493536.730	663226.752
493512.723	663218.117
493488.070	663208.422
493417.320	663406.215
493407.946	663413.791

6. Biserica din lemn cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul”. Următorul monument de pe teritoriul comunei pe care îl prezentăm este de tip eclesiastic. Se află consemnată în *Lista monumentelor istorice a județului Vrancea*¹⁸ la poziția 251 (cod VN-II-m-A-06503), plasată cum am consemnat mai sus în centrul satului Chițcani al comunei Movilița (sic!), pe drumul județean Panciu-Adjud. Denumirea rurală Sperieți-Chițcani a fost abandonată în anul 1964 în favoarea celei actuale (= Movilița)¹⁹. Construcția apare reprezentată pe documentele cartografice din sec. XVIII, XIX și XX.

Data fiind vechimea monumentului, și prezumția ca în jurul său să poate fi identificate alte complexe sau morminte se propune fixarea unei zone de protecție, dată fiind trama stradală și proprietățile din imediata vecinătate, pe limita gardului actual.

Limita sit Movilița - Biserica "Sf. Ioan"

X	Y
496759.968	663401.895
496706.025	663394.059
496704.234	663361.361
496733.045	663353.060
496761.420	663398.410

În loc de concluzii. Scurta noastră intervenție nuanțează, pe cât a fost posibil, potențialul arheologic al zonei, acumulând datele esențiale pentru redactarea fișelor de sit arheologic, un prim pas spre clasare și, prin urmare, salvarea și protejarea acestor

¹⁸ Publicată în Monitorul Oficial al României, partea I-a, nr. 113bis din 15.02.2016.

¹⁹ Conform *Decretului nr. 799 din 17 decembrie 1964 privind schimbarea denumirii unor localități*, publicat în Monitorul Oficial, nr. 20 din 18 decembrie 1964.

monumente. În altă ordine de idei, în ceea ce privește cercetarea acestor obiective, am început investigațiile în punctul *Islaz*. Deși restrânse ca amploare, acestea au evidențiat un prim complex (bordei neolitic), care urmează a fi cercetat integral anul acesta.

RESULTS OF SURFACE SURVEYS FROM MOVILIȚA, VRANCEA COUNTY

Abstract

In this material we briefly present some of the results of the research project called *Hidden Landscapes: Remote Sensing and LiDAR Exploration of Roads, Borders, and Battlefields in the Southeast Carpathians*. It is about the field researches on the territory of the commune Movilița, Vrancea County, on the territory of which the orthophoto planes suggested the existence of a crossing ford, across Zăbrăuți Valley, towards the archaeological sites from Manastioara-Fitionești.

Our brief intervention nuances, as far as possible, the archaeological potential of the area, accumulating the essential data for the drafting of archaeological site sheets, a first step towards classification and, therefore, the rescue and protection of these monuments. In terms of research into these objectives, we have begun investigations at „Islaz” point. Although limited in size, they highlighted a first complex (Neolithic hut), which is to be fully researched this year.

List of plates

- Fig. 1.** *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară) on 2016 orthophoto plan.
- Fig. 2.** *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară), general view.
- Fig. 3.** *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară), photos with the materials identified in the field.
- Fig. 4.** *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară), photos with the materials identified in the field.
- Fig. 5.** *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară), photos with the materials identified in the field.
- Fig. 6.** *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară), drawings of the identified materials.
- Fig. 7.** *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară), drawings of the identified materials.
- Fig. 8.** *Islaz* on 2016 orthophoto plan.
- Fig. 9.** *Islaz*, image from *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară).
- Fig. 10.** *Islaz*, general view.
- Fig. 11.** *Islaz*, photos with the materials identified in the field.
- Fig. 12.** *Islaz*, photos with the materials identified in the field.
- Fig. 13.** *Islaz*, photos with the materials identified in the field.
- Fig. 14.** *Islaz*, photos with the materials identified in the field.
- Fig. 15.** *Islaz*, drawings of the identified materials.
- Fig. 16.** *Podei* on 2016 orthophoto plan.
- Fig. 17.** *Podei*, general view.
- Fig. 18.** *Podei*, photos with the materials identified in the field.
- Fig. 19.** *Podei*, photos with the materials identified in the field.

- Fig. 20.** *Podet*, photos with the materials identified in the field.
Fig. 21. *Podet*, photos with the materials identified in the field.
Fig. 22. *Podet*, drawings of the identified materials.
Fig. 23. *Podet*, drawings of the identified materials.
Fig. 24. Beciul lui Marin Ștefan / Hrubele lui Ștefan on the Austrian military plans of the 18th century.
Fig. 25. Beciul lui Marin Ștefan / Hrubele lui Ștefan on the firing plans of the Romanian army.
Fig. 26. Beciul lui Marin Ștefan / Hrubele lui Ștefan on 2016 orthophoto plan.

BIBLIOGRAFIE

- Apostu 2003** – A.-E. Apostu, *Vechi așezări omenști în zona Panciu*, în *Cronica Vrancei*, IV, p. 21-31.
Apostu 2006 – A.-E. Apostu, *Inventarul arheologic al localităților județului Vrancea (III)*, în *Cronica Vrancei*, VI, p. 9-44.
Bobi 1981 – V. Bobi, *Descoperiri din epoca bronzului pe teritoriul județului Vrancea*, în *Vrancea. Studii și Comunicări*, IV, p. 47-78.
Bobi, Apostu 2006 – V. Bobi, A.-E. Apostu, *Contribuții la întocmirea catalogului topoarelor-ciocan cu gaură de înmănușare, descoperite în zona de curbură a Carpaților*, în *Vrancea. Studii și Comunicări*, XI, p. 33-50.
Constantinescu 1978 – Gh. Constantinescu, *Contribuții arheologice la civilizația geto-dacică pe teritoriul județului Vrancea*, în *Vrancea. Studii și Comunicări*, I, p. 19-34.
Constantinescu (?) – Gh. Constantinescu, *Așezarea geto-dacică din Valea Cerbului*, în *Ziarul Milcovul*, nr. 1890 (*non vidi*).
Dumitrescu, Apostu 2006 – H. Dumitrescu, A.-E. Apostu, *Studiu arheologic – comuna Movilița, Vrancea*, redactat în august 2019 la Muzeul Vrancei, Focșani (mss).
Florescu, Constantinescu 1967 – M. Florescu, Gh. Constantinescu, *Așezarea din epoca bronzului de la Mănăstioara-Fitionești*, în *Danubius*, I, p. 61-73
Nicodei 2001 – A. Nicodei, *Cercetarea arheologică medievală și bisericile de zid din Vrancea*, în *Cronica Vrancei*, II, p. 25-34.
Nicodei 2003 – A. Nicodei, *Bibliografia bisericilor din județul Vrancea*, în *Cronica Vrancei*, IV, p. 282-335.
Paragină 1990 – V. D. Paragină, *Valea Zăbrăuțiului: memoria istoriei și a societății din Zăbrăuț*, Galați.
Părpăuță 2006 – T. D. Părpăuță, *Moneda în Dacia pre-romană. Secolele IV a. Chr. – I p. Chr.*, Iași.
Winkler 1969 – I. Winkler, *Tipurile monetare ale daco-geților și aria lor de răspândire (partea II-a)*, în *Acta Musei Napocensis*, 6, pp. 67-92.

Fig. 1. Punctul *Diochești* (Piatra Ursului / Râpa Seculară) pe Planul Ortofoto 2016 (<http://geoportal.gov.ro/arcgis/apps/sites/#/inspire/>)

Fig. 2. Punctul *Diochești* (Piatra Ursului / Râpa Seculară), vedere generală

Fig. 3. Punctul *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară). Imagini cu materialele identificate în arătură

Fig. 4. Punctul *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară). Imagini cu materialele identificate în arătură

Fig. 5. Punctul *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară). Imagini cu materialele identificate în arătură

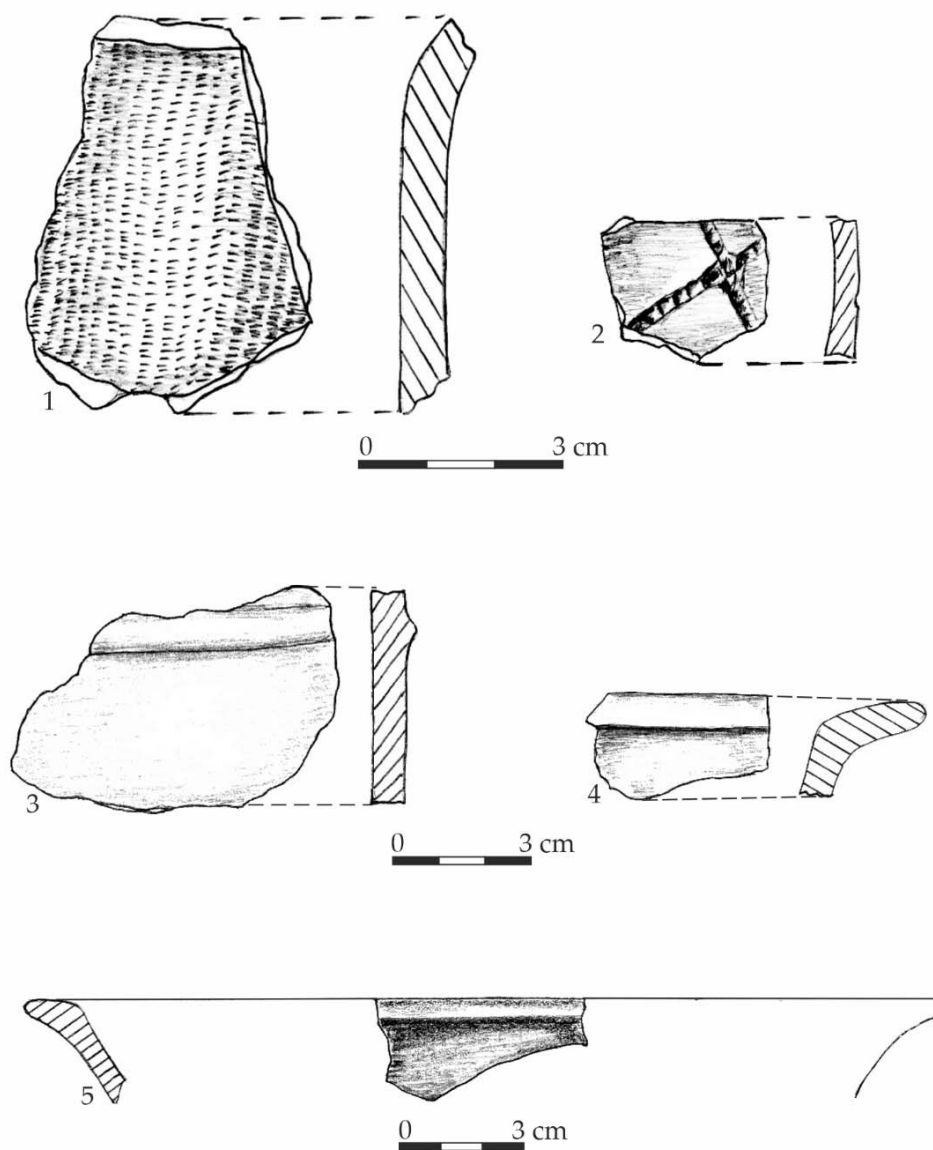

Fig. 6. Punctul *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară), desene ale materialelor identificate

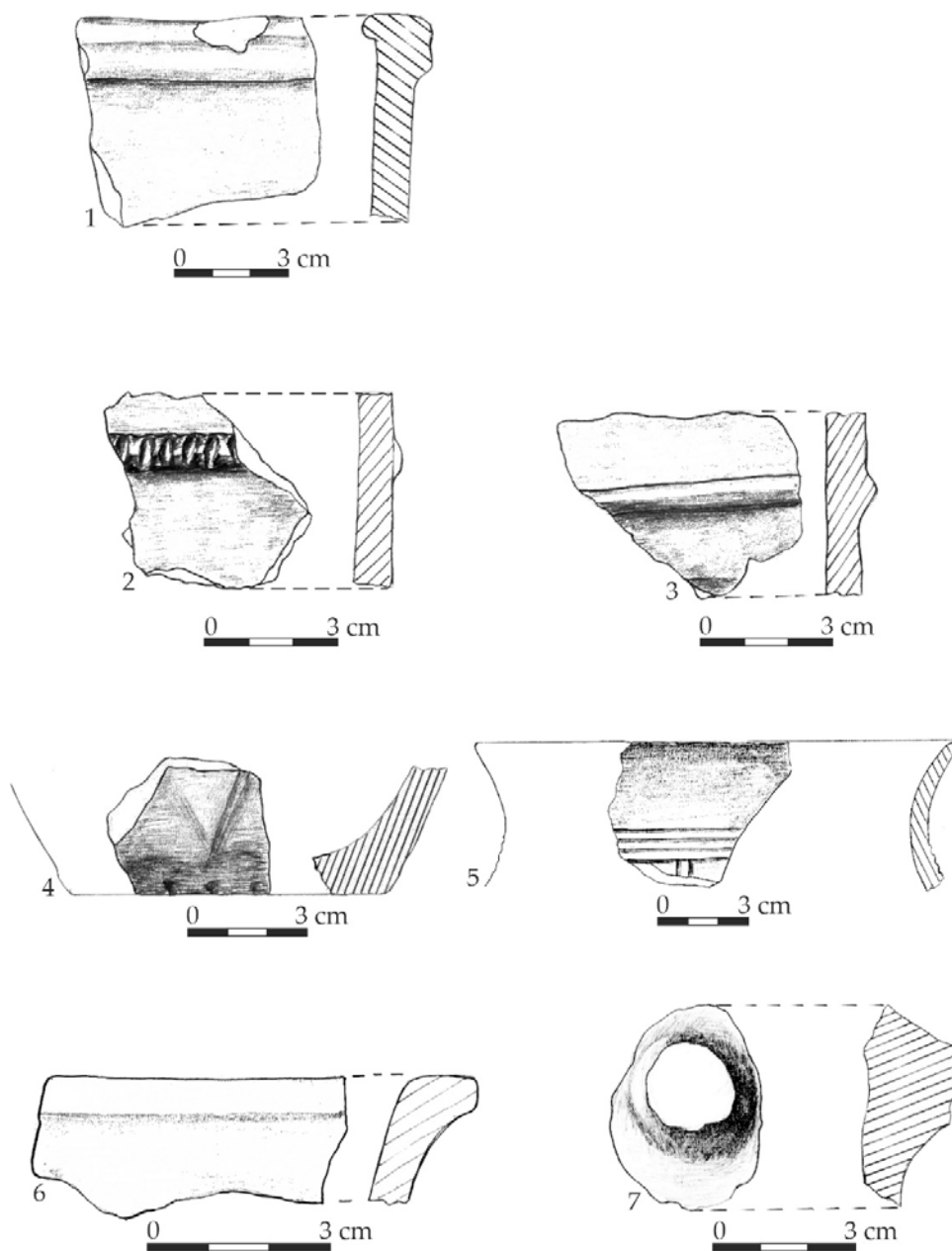

Fig. 7. Punctul *Diocheți* (Piatra Ursului / Râpa Seculară), desene ale materialelor identificate

Fig. 8. Punctul *Islaz* pe Planul Ortofoto 2016
 (<http://geoportal.gov.ro/arcgis/apps/sites/#/inspire/>)

Fig. 9. Punctul *Islaz*, vedere de la *Diochești* (Piatra Ursului / Râpa Seculară)

Fig. 10. Punctul *Islaz*, vedere generală

Fig. 11. Punctul *Islaz*. Imagini cu materialele identificate în arătură

Fig. 12. Punctul *Islaz*. Imagini cu materialele identificate în arătură

Fig. 13. Punctul *Islaz*. Imagini cu materialele identificate în arătură

Fig. 14. Punctul *Islaz*. Imagini cu materialele identificate în arătură

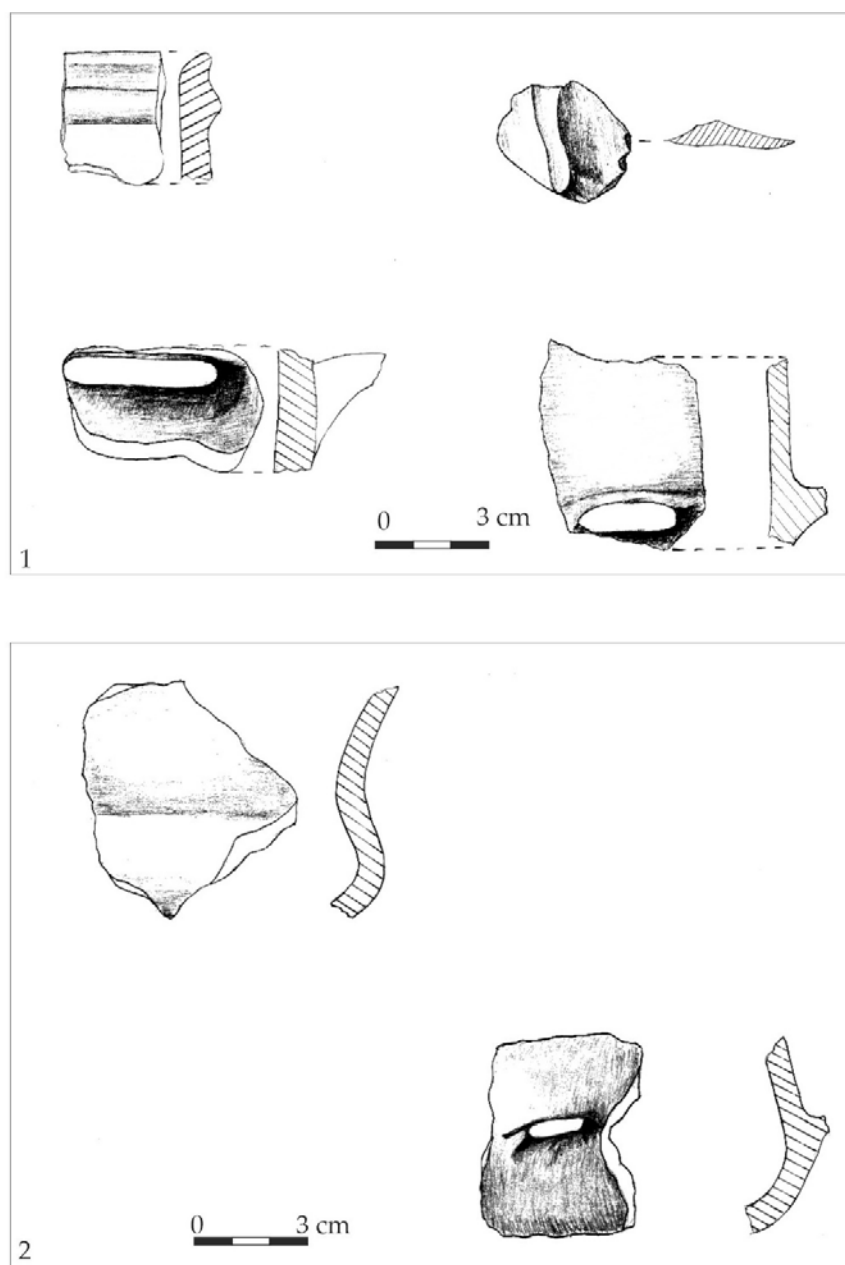

Fig. 15. Punctul *Islaz*, desene ale materialelor identificate

Fig. 16. Punctul *Podet* pe Planul Ortofoto 2016
(<http://geoportal.gov.ro/arcgis/apps/sites/#/inspire/>)

Fig. 17. Punctul *Podet*, vedere generală

Fig. 18. Punctul *Podet*. Imagini cu materialele identificate în arătură

Fig. 19. Punctul *Podet*. Imagini cu materialele identificate în arătură

Fig. 20. Punctul *Podet*. Imagini cu materialele identificate în arătură

Fig. 21. Punctul *Podet*. Imagini cu materialele identificate în arătură

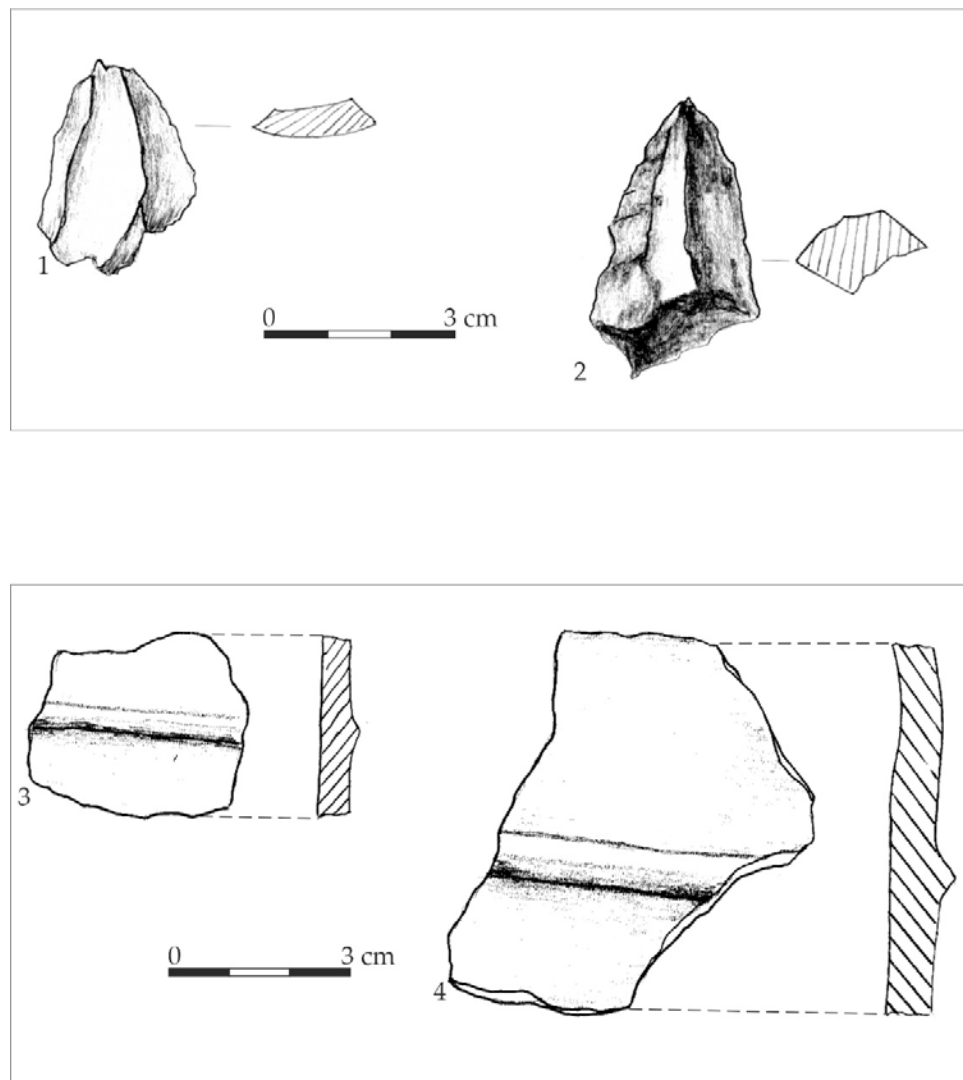
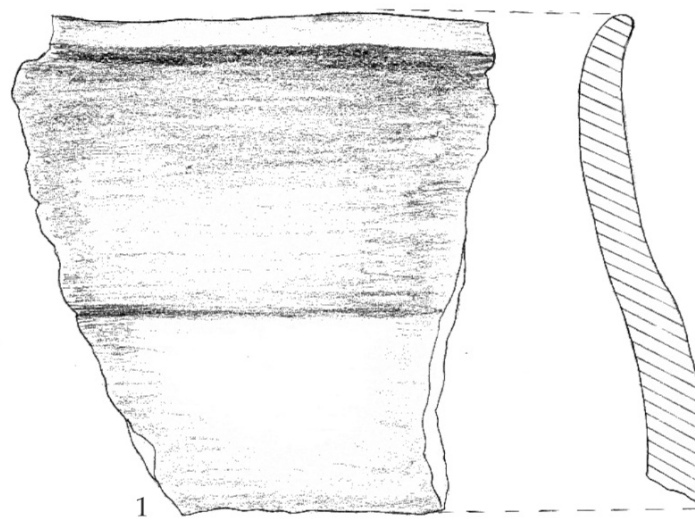
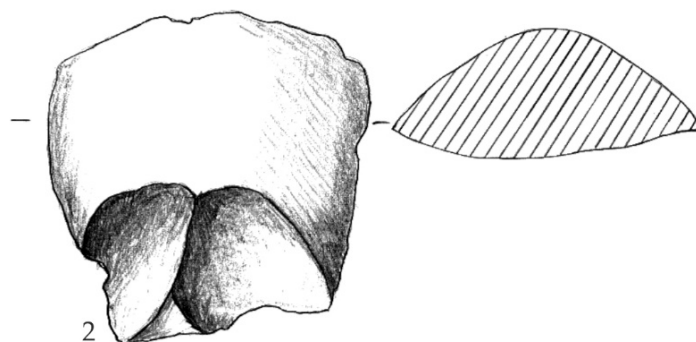

Fig. 22. Punctul *Podei*, desene ale materialelor identificate

0 3 cm

0 3 cm

Fig. 23. Punctul *Podet*, desene ale materialelor identificate

1

(<https://mapire.eu/en/map/europe-18century-firstsurvey/>)

2

(<https://mapire.eu/en/map/europe-18century-firstsurvey/>)

Fig. 24. Beciul lui Marin Ștefan / Hrubele lui Ștefan pe planurile militare austriece din sec. XVIII

Fig. 25. Beciul lui Marin Ștefan / Hrubele lui Ștefan pe planurile directoare de tragere ale armatei române

Fig. 26. Beciul lui Marin Ștefan / Hrubele lui Ștefan pe Planul Ortofoto 2016